HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a patra)

8 noiembrie 2007 *

În cauzele conexate C-260/06 și C-261/06,

având ca obiect cereri de pronunțare a unor hotărâri preliminare formulate în temeiul articolului 234 CE de cour d'appel de Montpellier (Franța), prin Deciziile din 24 mai 2006, primite de Curte la 15 iunie 2006, în procedurile penale împotriva

Daniel Escalier (C-260/06),

Jean Bonnarel (C-261/06),

CURTEA (Camera a patra),

compusă din domnul K. Lenaerts, președinte de cameră, domnii G. Arestis, E. Juhász, J. Malenovský și T. von Danwitz (raportor), judecători,

avocat general: doamna V. Trstenjak,
grefier: domnul R. Grass,

* Limba de procedură: franceza.

luând în considerare observațiile prezentate:

— pentru domnii Escalier și Bonnarel, de J.-P. Montenot, avocat;

— pentru guvernul francez, de domnul G. de Bergues și de doamna R. Loosli-Surrans, în calitate de agenți;

— pentru guvernul elen, de domnul G. Kanellopoulos și de doamna S. Papaioannou, în calitate de agenți;

— pentru guvernul olandez, de doamna H. G. Sevenster, în calitate de agent;

— pentru guvernul finlandez, de doamna A. Guimaraes-Purokoski, în calitate de agent;

— pentru Comisia Comunităților Europene, de domnul B. Stromsky, în calitate de agent,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 10 iulie 2007,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererile de pronunțare a unor hotărâri preliminare privesc interpretarea articolelor 28 CE și 30 CE, precum și a Directivei 91/414/CEE a Consiliului din 15 iulie 1991 privind introducerea pe piață a produselor de uz fitosanitar (JO L 230, p. 1, Ediție specială, 03/vol. 10, p. 30, denumită în continuare „directiva”).

2 Aceste cereri au fost formulate în cadrul unor proceduri penale declanșate împotriva domnilor Escalier și Bonnarel, care sunt urmăriți penal pentru nerespectarea legislației franceze privind introducerea pe piață, deținerea și utilizarea de produse de uz fitosanitar.

Cadrul juridic

Reglementarea comunitară

3 În conformitate cu articolul 28 CE, între statele membre sunt interzise restricțiile cantitative la import și măsurile cu efect echivalent. Cu toate acestea, potrivit articolului 30 CE, interdicțiile sau restricțiile la import între statele membre care sunt justificate în special pe motive de protecție a sănătății și a vieții persoanelor și a animalelor sau de conservare a plantelor sunt autorizate atât timp cât nu constituie un mijloc de discriminare arbitrară și nici o restricție disimulată în comerțul intracomunitar.

4 Directiva prevede norme unitare privind condițiile și procedurile de autorizare a introducerii pe piață (denumită în continuare „AIP”) a produselor de uz fitosanitar, precum și de revizuire și de retragere a acestora. Directiva urmărește nu numai să armonizeze normele privind condițiile și procedurile de aprobare a respectivelor produse, ci și să asigure un nivel ridicat de protecție a sănătății persoanelor și a animalelor, precum și de protecție a mediului împotriva amenințărilor și a riscurilor pe care le implică o utilizare necorespunzător controlată a acestor produse. În plus, directiva urmărește să înlăture obstacolele din calea liberei circulații a acestora.

5 Directiva se referă în special la autorizarea, introducerea pe piață, utilizarea și controlul, în interiorul Comunității Europene, a produselor de uz fitosanitar

prezentate în forma lor comercială. Potrivit articolului 2 punctul 10, prin „introducere pe piață" se înțelege orice plasare, cu titlu oneros sau gratuit, alta decât cea pentru depozitare și expediere ulterioară, în afara teritoriului Comunității Europene. Importul unui produs de uz fitosanitar pe acest teritoriu constituie o introducere pe piață în sensul directivei.

6 Potrivit articolului 3 alineatul (1) din directivă:

„Statele membre prevăd că produsele de uz fitosanitar nu pot fi introduse pe piață și utilizate pe teritoriul lor în cazul în care nu au autorizat produsul respectiv, în conformitate cu dispozițiile prezentei directive, […]"

7 Articolul 4 din directivă prevede în special condițiile pe care trebuie să le îndeplinească un produs de uz fitosanitar pentru a putea fi autorizat. Conform aceluiași articol, autorizațiile trebuie să specifice cerințele referitoare la introducerea pe piață și la utilizarea produselor și se acordă numai pentru o durată determinată de maximum 10 ani, care este stabilită de statele membre. Acestea pot fi reexaminate în orice moment și trebuie, în anumite condiții, să fie anulate. Atunci când un stat membru retrage o AIP, acesta informează de îndată posesorul acesteia.

8 La articolul 3 alineatul (4) și la articolul 16, directiva prevede, în plus, un control specific referitor la clasificarea, ambalarea și etichetarea fiecărui produs. Astfel, conform articolului 16 punctul 1 din directivă, etichetarea ambalajului unui produs de uz fitosanitar trebuie în special să conțină, într-un mod lizibil și indelebil, denumirea comercială sau numele acestui produs, numele și adresa posesorului AIP, numărul acestei autorizații, precum și numeroase indicații privitoare la produs și utilizarea sa, cum ar fi, de exemplu, natura riscurilor speciale pentru om, animale și

mediu, precum și precauțiile de luat pentru protecția acestora, utilizările pentru care este autorizat produsul de uz fitosanitar și condițiile specifice în care produsul poate fi utilizat, precum și instrucțiunile de folosire.

9 Conform articolului 10 alineatul (1) din directivă, un stat membru căruia îi este prezentată o cerere de AIP pentru un produs de uz fitosanitar autorizat deja în alt stat trebuie, în anumite condiții și dacă nu se prevede altfel, să nu pretindă repetarea testelor și a analizelor deja efectuate.

10 Potrivit articolului 17 primul paragraf din directivă:

„Statele membre adoptă dispozițiile necesare pentru ca produsele de uz fitosanitar comercializate și utilizarea lor să fie controlate oficial în ceea ce privește respectarea condițiilor prevăzute în prezenta directivă și în special a condițiilor de autorizare și a indicațiilor ce figurează pe etichetă."

Reglementarea națională

11 Conform articolului L. 253-1 din Codul rural (code rural):

„Introducerea pe piață, utilizarea și deținerea de către utilizatorul final a produselor de uz fitosanitar sunt interzise în cazul în care acestea nu beneficiază de o autorizație de introducere pe piață […]"

12 Condițiile de eliberare a AIP pentru produsele de uz fitosanitar în Franța sunt definite în Decretul nr. 94-359 din 5 mai 1994 privind controlul produselor de uz fitosanitar (JORF din 7 mai 1994, p. 6683), care a fost adoptat pentru a asigura transpunerea directivei în ordinea juridică națională.

13 Articolul 1 din Decretul nr. 2001-317 din 4 aprilie 2001 de stabilire a unei proceduri simplificate de autorizare a introducerii pe piață a produselor de uz fitosanitar provenind din Spațiul Economic European (JORF din 14 aprilie 2001, p. 5811), care a fost codificat la articolele R. 253-52-R. 253-55 din Codul rural, prevede:

„Introducerea pe teritoriul național a unui produs de uz fitosanitar provenind dintr-un stat al Spațiului Economic European în care beneficiază deja de o autorizație de introducere pe piață eliberată în conformitate cu directiva […], și identic cu un produs denumit în continuare «produs de referință» este autorizată în următoarele condiții:

Produsul de referință trebuie să beneficieze de o autorizație de introducere pe piață eliberată de ministrul agriculturii în conformitate cu dispozițiile titlurilor I, III și IV din Decretul din 5 mai 1994 menționat anterior.

Identitatea produsului introdus pe teritoriul național cu produsul de referință este apreciată prin raportare la următoarele trei criterii:

— origine comună a celor două produse, în sensul că acestea au fost fabricate potrivit aceleiași formule, de către aceeași societate sau de către întreprinderi asociate sau care își desfășoară activitatea sub licență;

— fabricare prin utilizarea aceleiași sau acelorași substanțe active;

— efecte similare ale celor două produse, ținând cont de diferențele care pot exista cu privire la condițiile agricole, fitosanitare și de mediu, în special climatice, legate de utilizarea produselor.”

14 Conform articolului 1 din Ordinul ministerial din 17 iulie 2001 de punere în aplicare a Decretului nr. 2001-317 (JORF din 27 iulie 2001, p. 12091), orice solicitant al unei AIP pentru un produs de uz fitosanitar provenind dintr-un stat al Spațiului Economic European trebuie să depună în susținerea cererii sale un dosar care cuprinde un formular în care se menționează informațiile enumerate în lista ce figurează în anexa la acest decret, un proiect de etichetă în limba franceză a produsului a cărui introducere pe piață este solicitată ca urmare a importului paralel, precum și o etichetă originală a produsului sau a produselor importate.

15 Anexa la ordinul ministerial respectiv prevede că orice solicitant al unei AIP pentru un astfel de produs de uz fitosanitar trebuie, în susținerea cererii sale, să furnizeze indicații privind identitatea importatorului, identificarea produsului importat și a produsului de referință, utilizările atribuite produsului care face obiectul solicitării, precum și identificarea franceză a importului și denumirea comercială propusă pentru produsul respectiv în Franța.

Acțiunile principale și întrebările preliminare

16 Din deciziile de trimitere rezultă că pe rolul instanțelor franceze au fost declanșate proceduri penale împotriva a doi viticultori, domnul Escalier (cauza C-260/06) și domnul Bonnarel (cauza C-261/06), care au fost învinuiți că au deținut, în vederea

utilizării, produse antiparazitare de uz agricol care nu beneficiau de o AIP. Domnul Escalier este învinuit, în plus, de faptul că a utilizat astfel de produse, iar domnul Bonnarel de faptul că a refuzat să distrugă astfel de produse. În cele două cauze, era vorba despre produse care proveneau din Spania.

17 Prin hotărâri pronunțate la 15 iunie 2005, tribunal de grande instance de Carcassonne (Tribunalul de Mare Instanță din Carcassonne) a declarat inculpații vinovați de delictele menționate mai sus și i-a condamnat pe fiecare dintre aceștia la plata unei amenzi de 1 500 de euro, cu suspendare. Domnii Escalier și Bonnarel au formulat apel împotriva acestor hotărâri la cour d'appel de Montpellier (Curtea de Apel din Montpellier).

18 Atât în primă instanță, cât și în fața instanței de trimitere, domnii Escalier și Bonnarel au arătat că produsele în cauză au obținut deja o AIP în Franța în beneficiul altor importatori sau sunt similare cu produse de referință autorizate în acest stat membru. De asemenea, aceștia au susținut că procedura simplificată de AIP și dispozițiile Codului rural în temeiul cărora s-au declanșat procedurile penale împotriva lor nu pot fi aplicate agricultorilor care realizează importuri în scop personal, iar nu în scop comercial. În plus, procedura respectivă nu ar fi conformă cu dreptul comunitar sau, cel puțin, ar fi disproporționată din cauza caracterului său complex și a costului acesteia.

19 Tribunal de grande instance de Carcassonne, precum și cour d'appel de Montpellier au constatat că procedura simplificată de AIP stabilită de legiuitorul francez are ca finalitate să asigure că nu sunt introduse pe piață produse care prezintă riscuri și pericole pentru om, animale și mediu. Potrivit acestor instanțe, o astfel de procedură are ca obiectiv să concilieze principiul liberei circulații în cadrul Comunității și necesitatea de a permite fiecărui stat membru să vegheze la protecția sănătății publice și a mediului, având în vedere în special condițiile specifice locale. Instanțele adaugă faptul că directiva nu face nicio distincție între importurile paralele efectuate în scop comercial și cele ale particularilor care sunt realizate în scopuri private, pentru uzul strict personal al acestora din urmă.

20 Apreciind că soluționarea litigiilor cu care a fost sesizată depinde de compatibilitatea legislației franceze cu dreptul comunitar, cour d'appel de Montpellier a hotărât să suspende judecarea cauzelor și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare, care sunt redactate identic în cele două cauze, C-260/06 și C-261/06:

„1) În cazul în care un stat membru supune importul unui produs de uz fitosanitar provenind dintr-un alt stat membru în care produsul beneficiază deja de o [AIP], eliberată conform directivei […], unei proceduri simplificate de [AIP] în scopul de a verifica îndeplinirea de produsul importat a condițiilor de identitate stabilite de Hotărârea […] din 11 martie 1999, [British Agrochemicals Association, C-100/96, Rec., p. I-1499], acest stat membru are dreptul să opună unui operator respectiva procedură de autorizare simplificată în condițiile în care:

— importatorul este un agricultor care importă produsul numai pentru nevoile exploatației sale agricole, care sunt multiple, dar limitate cantitativ, și, prin urmare, nu procedează la introducerea pe piață a acestui produs în sensul comercial pe care îl implică această noțiune;

— procedura simplificată de AIP echivalentă cu autorizația de import este personală pentru fiecare operator/distribuitor constrâns să denumească produsul importat cu propria sa marcă și supusă unei taxe de 800 de euro [?]

2) În cazul unui răspuns negativ la această primă întrebare, Hotărârea din 26 mai 2005, [Comisia/Franța] pronunțată în cauza C-212/03 [Rec., p. I-4213] referitoare la importurile personale de medicamente efectuate de către particulari este aplicabilă în cazul produselor de uz fitosanitar importate de către agricultori numai pentru nevoile exploatațiilor agricole ale acestora?"

21 Prin Ordonanța președintelui Curții din 12 iulie 2006, cauzele C-260/06 și C-261/06 au fost conexate pentru buna desfășurare a procedurii scrise și orale, precum și în vederea pronunțării hotărârii.

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare

22 Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă un stat membru care supune importul unui produs de uz fitosanitar provenind dintr-un alt stat membru, în care acest produs este autorizat, unei proceduri simplificate de AIP, destinate să verifice identitatea acestuia din urmă cu un produs de referință deja autorizat în acest stat membru de import, poate impune o astfel de procedură atunci când operatorul este un agricultor care importă produsul numai pentru nevoile exploatației sale agricole, când această procedură este personală pentru fiecare operator și îl constrânge pe acesta să denumească produsul importat cu propria sa marcă și când procedura implică plata unei taxe de 800 de euro.

23 În această privință, trebuie arătat că sistemul instituit de directivă nu se întemeiază pe o obligație de recunoaștere reciprocă de către statele membre a AIP pentru produse de uz fitosanitar acordate în celelalte state membre, ci pe o obligație de autorizare a acestor produse, care este de competența statelor membre, acestea nefiind legate de AIP acordate în alt stat membru.

24 Astfel, conform principiilor enunțate în directivă, în special la articolul 3 alineatul (1), și prin excepție de la normele Tratatului CE referitoare la libera circulație a mărfurilor, niciun produs de uz fitosanitar nu poate fi introdus pe piață și utilizat într-un stat membru fără să fie eliberată în prealabil o AIP de către autoritatea competentă

a acestui stat, în conformitate cu directiva. O astfel de cerință este valabilă chiar și atunci când produsul respectiv beneficiază deja de o AIP eliberată de autoritatea competentă a unui alt stat membru, având în vedere că directiva impune obținerea unei autorizații prealabile de la autoritatea competentă a fiecărui stat membru în care un astfel de produs este introdus pe piață și utilizat (a se vedea în acest sens Hotărârea din 17 septembrie 1998, Harpegnies, C-400/96, Rec., p. I-5121, punctul 26).

25 Cu toate acestea, în cazul în care într-un stat membru este prezentată o cerere de AIP a unui produs de uz fitosanitar autorizat deja în alt stat membru, primul stat trebuie, conform articolului 10 alineatul (1) din directivă, să nu pretindă repetarea testelor și a analizelor deja efectuate în acel stat, permițând astfel să se economisească timp și costuri necesare pentru adunarea datelor cerute.

26 Rezultă că obligația, care decurge din directivă, impusă importatorului unui produs de uz fitosanitar ca, înainte de a pune la dispoziția terților acest produs într-un stat membru, să obțină o AIP eliberată în conformitate cu directiva nu poate, în principiu, să constituie o restricție în schimburile intracomunitare interzisă de articolul 28 CE (a se vedea, în privința produselor de uz fitosanitar, Hotărârea din 11 decembrie 2003, Deutscher Apothekerverband, C-322/01, Rec., p. I-14887, punctele 48, 52 și 53, precum și Hotărârea din 29 aprilie 2004, Comisia/Austria, C-150/00, Rec., p. I-3887, punctele 56 și 57). Aceeași constatare este valabilă în ceea ce privește interdicția de a utiliza, pe teritoriul statului membru de import, un produs care nu a fost autorizat în prealabil.

27 În consecință, un operator care a dobândit un produs de uz fitosanitar provenind dintr-un stat membru în care este comercializat în mod legal, cu o AIP acordată de către autoritatea competentă a aceluiași stat membru, nu poate importa acest produs într-un alt stat membru, în vederea introducerii pe piață sau a utilizării acestuia, dacă nu beneficiază de o AIP eliberată în mod legal în acest din urmă stat.

28 În schimb, dispozițiile directivei referitoare la procedura de eliberare a unei AIP nu au vocația de a se aplica în cazul în care un import într-un stat membru al unui produs de uz fitosanitar, care beneficiază de o AIP eliberată potrivit dispozițiilor directivei într-un alt stat membru, constituie un import paralel prin raportare la un produs de uz fitosanitar care beneficiază deja de o AIP în statul membru de import (a se vedea, în ceea ce privește produsele farmaceutice, Hotărârea din 12 noiembrie 1996, Smith & Nephew și Primecrown, C-201/94, Rec., p. I-5819, punctul 21, precum și, în ceea ce privește produsele de uz fitosanitar, Hotărârea British Agrochemicals Association, citată anterior, punctul 31). Unei astfel de situații îi sunt aplicabile totuși dispozițiile Tratatului CE referitoare la libera circulație a mărfurilor.

29 Cu toate acestea, statele membre trebuie să verifice dacă importul unui produs de uz fitosanitar care beneficiază de o AIP într-un alt stat membru reprezintă un import paralel prin raportare la un produs care beneficiază deja de o AIP în statul membru de import, întrucât acestea sunt ținute să vegheze la respectarea obligațiilor sau a interdicțiilor prevăzute de directivă (a se vedea în acest sens Hotărârea British Agrochemicals Association, citată anterior, punctul 33).

30 În cazul în care trebuie să se considere că produsul de uz fitosanitar respectiv a fost deja autorizat în statul membru de import, autoritățile competente ale acestui stat trebuie să asigure ca produsul respectiv să beneficieze de AIP eliberată produsului de uz fitosanitar deja existent pe piață, cu excepția cazului în care se opun acestui beneficiu considerații legate de protecția eficace a sănătății umane, animale și a mediului (a se vedea în acest sens Hotărârile citate anterior Smith & Nephew și Primecrown, punctele 29 și 32, precum și British Agrochemicals Association, punctul 36). Astfel, un produs de uz fitosanitar introdus pe teritoriul unui stat membru printr-un import paralel nu poate beneficia nici automat, nici în mod absolut și necondiționat de AIP eliberată unui produs de uz fitosanitar deja existent pe piața acestui stat.

31 În cazul în care nu se poate considera că produsul de uz fitosanitar a fost deja autorizat în statul membru de import, acesta din urmă ar putea să elibereze o AIP pentru acest produs numai cu respectarea condițiilor enunțate de directivă (a se vedea Hotărârile citate anterior Smith & Nephew și Primecrown, punctul 30, precum și British Agrochemicals Association, punctul 37) sau să interzică introducerea pe piață și utilizarea sa.

32 Din ceea ce precedă rezultă că statele membre sunt obligate să supună importurile unor produse de uz fitosanitar pe teritoriul lor unei proceduri de examinare, aceasta putând, precum în cauză, să ia forma unei proceduri denumite „simplificate", care urmărește să verifice dacă un produs necesită o AIP sau trebuie să se considere că a fost deja autorizat în statul membru de import. În această privință, revine autorităților competente ale statului membru de import obligația să analizeze, la cererea persoanelor interesate, dacă pot permite ca produsul respectiv să beneficieze de o AIP eliberată pentru produsul de uz fitosanitar deja existent pe piața acestui stat membru.

33 Astfel cum a subliniat avocatul general la punctele 40-47 din concluziile prezentate și după cum au arătat atât statele membre care au prezentat observații Curții, cât și Comisia Comunităților Europene, aceste constatări sunt valabile independent de scopul importului și, prin urmare, sunt aplicabile și agricultorilor care importă produse numai pentru nevoile exploatației lor agricole.

34 În situația în care agricultorii ar fi exceptați de la obligația de a se supune unei proceduri simplificate de AIP, aprecierea aspectului dacă un produs poate beneficia de o AIP eliberată în beneficiul unui alt produs de uz fitosanitar ar aparține numai agricultorilor. Or, pe de o parte, această apreciere, ținând seama de motivele imperative de interes general legate de protecția sănătății umane și animale, precum și de protecția mediului și ținând seama de considerațiile expuse la punctul 30 din

prezenta hotărâre, nu poate să aparţină decât autorităţilor competente ale statului membru de import. Pe de altă parte, un agricultor nu dispune în toate împrejurările de mijloace adecvate pentru a putea realiza o astfel de apreciere în mod fiabil, în lipsa procedurii prevăzute în acest scop.

35 În plus, o astfel de exceptare ar pune în discuţie nu numai sistemul instituit de directivă, potrivit căruia introducerea pe piaţă şi utilizarea de produse de uz fitosanitar trebuie să facă obiectul unei autorizaţii prealabile, ci şi efectivitatea mecanismului de control, care revine statelor membre în special în temeiul articolului 3 alineatul (1) şi al articolului 17 din directivă.

36 În consecinţă, un stat membru este îndreptăţit să impună unei persoane care doreşte să efectueze un import paralel al unui produs de uz fitosanitar deja autorizat pe teritoriul său ca acest produs să fie supus unei proceduri simplificate de AIP, chiar dacă acest importator este un agricultor care importă acest produs numai pentru nevoile exploataţiei sale agricole.

37 În ceea ce priveşte conformitatea cu dreptul comunitar a caracterului personal al unei AIP eliberate în urma unei proceduri simplificate, precum şi obligaţia unui importator de a denumi produsul care face obiectul unui import paralel cu propria sa marcă şi de a achita o taxă de 800 de euro în cadrul acestei proceduri, trebuie să se amintească faptul că revine autorităţilor naţionale competente obligaţia să vegheze la respectarea strictă a obiectivului esenţial al reglementării comunitare, respectiv protecţia sănătăţii umane şi animale, precum şi a mediului. Cu toate acestea, principiul proporţionalităţii impune, pentru a proteja libera circulaţie a mărfurilor, ca reglementarea în cauză să fie aplicată în limita a ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivelor de protecţie a mediului şi a sănătăţii umane şi animale, urmărite în mod legitim (Hotărârea din 10 septembrie 2002, Ferring, C-172/00, Rec., p. I-6891, punctul 34, şi Hotărârea din 1 aprilie 2004, Kohlpharma, C-112/02, Rec., p. I-3369, punctul 14).

Cu privire la caracterul personal al unei AIP

38 În această privință, astfel cum a subliniat avocatul general la punctele 49 și 50 din concluziile prezentate și după cum observă guvernul olandez și cel finlandez, ținând seama de periculozitatea produselor de uz fitosanitar și de riscurile legate de utilizarea acestora, necesitatea de a verifica într-un mod eficace și fiabil respectarea cerințelor directivei este de natură să justifice caracterul personal al unei AIP.

39 Obiectivul potrivit căruia nu se pot utiliza produse de uz fitosanitar fără ca acestea să fie supuse unei proceduri de control efectuate de către autoritățile competente ale acestui stat, o astfel de utilizare fiind supusă condițiilor prevăzute de AIP, nu poate fi asigurat decât dacă fiecare operator este obligat să se supună unei proceduri simplificate de AIP, indiferent dacă acesta intenționează să pună la dispoziția terților produsul importat sau să îl utilizeze el însuși în interes propriu.

40 Dacă, în cadrul unui import paralel, AIP ar fi legată numai de produsul importat, nu și de persoana importatorului, obligația de a proceda la verificările necesare ar reveni acestuia. Or, a permite operatorilor, fără niciun control prealabil, să pună la dispoziția terților sau să utilizeze un produs de uz fitosanitar care a făcut deja obiectul unei proceduri simplificate de AIP ar putea spori riscul unei utilizări incorecte sau abuzive a acestui produs. Într-adevăr, pe de o parte, nu s-ar garanta că importatorii realizează verificări fiabile în scopul de a stabili dacă și în ce condiții un produs de uz fitosanitar care face obiectul unui import paralel beneficiază de o AIP eliberată în beneficiul unui alt produs. Pe de altă parte, autoritățile competente ale statului membru respectiv nu ar mai putea controla într-un mod eficace respectarea regulilor stricte privind etichetarea și ambalarea produselor de uz fitosanitar, care urmăresc, printre altele, să asigure utilizarea corectă a acestora.

41 În plus, AIP pot face obiectul unei reexaminări și pot fi anulate. În astfel de cazuri, astfel cum au subliniat atât avocatul general, la punctul 50 din concluziile prezentate, cât și guvernul francez, statele membre trebuie, în funcție de motivele de anulare a AIP, să fie în măsură să asigure retragerea în cel mai scurt timp a tuturor produselor în cauză existente pe teritoriul lor, ceea ce nu ar fi posibil dacă AIP nu ar avea un caracter personal și dacă numai primul import paralel al unui produs ar fi supus unei proceduri simplificate de AIP.

42 Din ceea ce precedă rezultă că este justificat caracterul personal al unei AIP eliberate în cadrul unei proceduri simplificate.

43 În consecință, un importator poate fi supus unei proceduri simplificate de AIP chiar dacă produsul importat în paralel a obținut deja o AIP în beneficiul unui alt importator paralel. Cu toate acestea, de îndată ce autoritățile competente ale statului membru de import au constatat identitatea între un astfel de produs și un produs de referință, demersurile administrative care trebuie efectuate de către importatorul paralel în cadrul unei proceduri simplificate de AIP ar trebui, ținând seama de principiul proporționalității, să se rezume la o înregistrare a unei cereri de AIP. O astfel de cerere trebuie să cuprindă indicarea produsului de referință, precum și angajamentul de a respecta condițiile de utilizare stabilite în AIP referitoare la produsul de referință. Autoritatea administrativă competentă trebuie să se pronunțe într-un termen care să nu depășească termenul necesar examinării acestei cereri. Durata acestui termen poate depinde de verificările care, eventual, se impun în cazul în care această autoritate administrativă dispune de indicii care lasă să se prezume că produsul importat în paralel este susceptibil să fie utilizat în condiții diferite de cele ale produsului de referință.

Cu privire la obligația de desemnare a unei mărci

44 În ceea ce privește obligația de a desemna produsul de uz fitosanitar care face obiectul importului paralel cu marca operatorului, guvernul francez, susținut de guvernul

olandez, arată că dreptul francez nu impune o astfel de obligație. Într-adevăr, acesta ar impune, conform anexei la Ordinul ministerial din 17 iulie 2001, numai cerința de a furniza în sprijinul unei cereri de AIP „denumirea comercială propusă în Franța pentru produsul care face obiectul cererii".

45 În această privință, trebuie constatat că o astfel de obligație, indiferent că se referă la desemnarea sub o denumire comercială a produsului respectiv sau la desemnarea acestuia cu marca operatorului, nu este nici adecvată, nici necesară pentru a atinge obiectivele de protecție a sănătății umane și animale, precum și de protecție a mediului, în cazul unui import paralel efectuat în vederea utilizării unui produs numai pentru nevoile exploatației unui agricultor.

46 Rezultă că nu se poate considera că obligația menționată este justificată de motive legate de protecția sănătății umane și animale, precum și de protecția mediului în cazuri precum cele din acțiunile principale și, prin urmare, aceasta nu poate fi opusă persoanelor interesate.

Cu privire la obligația de a achita o taxă de 800 de euro

47 În ceea ce privește taxa impusă unui operator cu ocazia importului paralel de produse de uz fitosanitar, percepută în cadrul unei proceduri simplificate de AIP, guvernul francez arată că o sumă de 800 de euro ar fi justificată prin faptul că administrația competentă ar examina în mod sistematic fiecare dosar și ar efectua verificări pe lângă autoritățile competente ale celorlalte state membre.

48 Chiar dacă este adevărat că pot să fie necesare verificări pe lângă autoritățile competente ale statului membru de export pentru a se putea aprecia dacă un produs de uz fitosanitar implică un grad suficient de similitudine cu un produs de referință deja autorizat în statul membru de import, un astfel de demers nu poate, în principiu, ținând seama de principiul proporționalității, să fie justificat pentru fiecare dintre cererile de AIP prezentate pentru același produs și pentru care a fost acordată o astfel de autorizație unui alt operator. După cum s-a constatat la punctul 43 din prezenta hotărâre, într-un astfel de caz, demersurile administrative ar trebui, în principiu, să se rezume la înregistrarea cererii de AIP. Cu toate acestea, nu poate fi exclusă necesitatea unor verificări suplimentare dacă autoritatea administrativă respectivă are motive să creadă că produsul pentru care se preconizează importul paralel este susceptibil să fie utilizat în condiții diferite de cele ale produsului de referință și că cerințele referitoare la introducerea pe piață și la utilizarea acestuia, stabilite în AIP acordată acestui produs, riscă să nu fie respectate de către importatorul paralel. În consecință, în funcție de demersurile necesare, o procedură simplificată de AIP poate presupune costuri diferite pentru autoritățile administrative competente, de la un caz la altul.

49 În ceea ce privește cuantumul taxelor impuse unui importator paralel de produse de uz fitosanitar, percepute în cadrul unei proceduri simplificate de AIP, acesta trebuie să fie adecvat în raport cu cheltuielile ocazionate de controlul sau de demersurile administrative necesare pentru examinarea cererii de AIP. Această cerință nu poate totuși exclude o evaluare forfetară a unor astfel de cheltuieli, atât timp cât principiul proporționalității este respectat de către statele membre. Revine instanței naționale să aprecieze dacă cerința menționată este respectată, ținând seama de ansamblul împrejurărilor din acțiunile principale.

50 În aceste condiții, la prima întrebare trebuie să se răspundă că un stat membru poate supune unei proceduri simplificate de AIP importul paralel al unui produs de uz fitosanitar provenind din alt stat membru în care beneficiază deja de o astfel de autorizație în cazul în care importul este efectuat de către un agricultor numai pentru nevoile exploatației sale, AIP astfel acordată fiind proprie fiecărui operator. Această autorizație nu poate fi condiționată de desemnarea produsului importat cu marca proprie a operatorului respectiv atunci când acesta din urmă este un agricultor care

recurge la importul paralel numai pentru nevoile propriei exploatații. Autorizația menționată nu poate fi supusă plății unei taxe care nu este adecvată în raport cu cheltuielile ocazionate de controlul sau demersurile administrative necesare pentru examinarea cererii de autorizare. O evaluare forfetară a unor astfel de cheltuieli este totuși admisibilă, cu respectarea principiului proporționalității.

Cu privire la a doua întrebare

51 Prin intermediul celei de a doua întrebări, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă Hotărârea Comisia/Franța, citată anterior, este aplicabilă importurilor paralele de produse de uz fitosanitar efectuate de agricultori numai pentru nevoile exploatației lor. Hotărârea menționată privește compatibilitatea cu normele tratatului referitoare la libera circulație a mărfurilor a unui act normativ francez privind importurile personale, care nu sunt realizate prin transport personal, de medicamente prescrise legal în Franța.

52 Având în vedere răspunsul dat la prima întrebare, nu este necesar să se răspundă la a doua întrebare.

Cu privire la cheltuielile de judecată

53 Întrucât, în privința părților din acțiunea principală, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a patra) declară:

Un stat membru poate supune unei proceduri simplificate de autorizare a introducerii pe piață importul paralel al unui produs de uz fitosanitar provenind din alt stat membru în care beneficiază deja de o astfel de autorizație în cazul în care importul este efectuat de către un agricultor numai pentru nevoile exploatației sale, autorizația de introducere pe piață astfel acordată fiind proprie fiecărui operator. Această autorizație nu poate fi condiționată de desemnarea produsului importat cu marca proprie a operatorului respectiv atunci când acesta din urmă este un agricultor care recurge la importul paralel numai pentru nevoile propriei exploatații. Autorizația menționată nu poate fi supusă plății unei taxe care nu este adecvată în raport cu cheltuielile ocazionate de controlul sau demersurile administrative necesare pentru examinarea cererii de autorizare. O evaluare forfetară a unor astfel de cheltuieli este totuși admisibilă, cu respectarea principiului proporționalității.

Semnături